

M A T V R I N I

MONTANI PETRA-
GORICI COM.

MENTA-
RII

*In Nouellam Iustiniani Imp.
sive Auth.*

De Hæred. ab intest. uenient.

ET

De Agnatorum iure sublato.

*In quibus ab incunabulis legis XII. tabularum breuiter methodico
ordine tota successionis intestatæ materia tractatur: res quoti-
diana, & que in foro magnum usum habet.*

Adiecta sunt eiusdem quedam singularia successionis in feudo.

VIRTVTE DVCE,

COMITE FORTVNA.

LVGDVNI APVD SEB.
GRYPHIVM,

M. D. XLIX.

CLARISSIMO VIRO

D. GVLIELMO COMITI CV-

RIAE EVRDIGALENSIS

PRAESIDI

MATRINVS MONTANVS

S. P. D.

V^o M superiori anno nostri Tiberonis exem-
plum secutus relicto foro ad pristina iuris ci-
uilibus studia reuersus essem, Praeses aquis-
sime ac integerrime, & in hac Pictonum urbe
legum iurisq; studio florente pestilentia metu
uerius, quam pestilentia saeuente, optimatum consilio iuris ci-
uilibus clausae essent scholae, ne malum latius serperet: nihil ha-
bui antiquius, nihil mihi prius faciendum putavi, quam ut
studij filij tui mihi in disciplinam traditi cōsulerem, & ut ra-
ram diuinamq; huius indolem, atque aetatem spei maxime
plenam pro uirili parte alerem. Quare cum intra priuatos pa-
rietes illi unā cum aliquot nobilibus adolescentibus successionem
testamentariam docendi quadam perpetua breuitate perle-
gissem: nostri officij esse duximus, ad inuestigandos successionis
intestatae gradus, Nouellam Constitutionem siue Νεωτέρη Ιουστι-
νiani, quae iura agnationis & cognationis tollit, & successiones
ab intestato praescribit, illi discendam proponere, sepius offensus
interpretis non ignorantia modo, & inscitia rerum, sed etiam
infantia ac impuritate loquendi: ut is gustata semel frugum
optimarum suauitate glandem posthac fastidire, & fucata à
natiuis, uera & proba à falsis & adulterinis dignoscere inci-
peret. Et quò facilius percepto fucò id fieret, Graecam Νεωτέρη
cum uulgata receptaq; translatione coniunxi. Id cum facerem,
obiter fortè inchoaui quoddam eius constitutionis ueluti argu-
mentum, ac tandem breuem Commentarium ex optimis qui-
busq;

reo) sed etiam notam ueramq; laudem ferre non posset. Quod
 superest, Praeses clarissime, uehementer te etiam atque etiam
 rogo, ut hanc qualemcunque lucubratiunculam oblatam be-
 nigno animo, ac hilari fronte suscipias: & pro ea humanitate,
 qua haectenus me es persecutus, tanquam Ajax ille Home-
 ricus periclitantem sub clypeo tuo protegas. Vale.

De Hæredibus ab intestato ue- nientibus, & de Agnatorum iure sublato.

Ἡ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΠΡὴ ἈΝΕΡΟΥΣΑ
 τὰ ἀδελφικὰ καὶ κτηνικὰ δίκαια, καὶ
 τυπῶτα τὰς ἐξ ἀδελφῶν κλήσεις.

COLLATIO NONA.

IMPERATOR IV-
 sinianus A. Petro gloriosiss. Prae-
 fectio factorum praetiorum Orien-
 tis.

Ὁ Αὐτὸς Βασιλεὺς
 Περὶ τῶ ἐπιλογοῦντων ἀδελφῶν
 τῶν ἐξ ἁδελφῶν τῆς ἰσῆς πρῶτα-
 ρίαν.

PLVRIMAS &
 diuersas leges ue-
 teribus temporibus
 prolatas in-
 ueniētes, per quas
 non iuste differentia ab inte-
 stato successione inter cogna-
 tos ex masculis & foeminis in-
 troducta est: necessarium esse
 perspeximus, omnes simul ab
 intestato cognationum succes-
 siones, per praesentem legem
 clara compendiosaq; diuisione
 disponere. Itaq; prioribus le-
 gibus pro hac causa positis
 uacantibus, de caetero ea sola

ΠΟΛΛΟΥΣ
 διαφόρους νόμους ἐν
 τοῖς παλαιότεροις
 χρόνοις ἐκπιφορημέ-
 νους ἐνεπίκωντες, δι-
 ὧν ὅν δικαίως διαφορὰ εἶχε ἀδικε-
 θήτω διαδοχῆς μεταξὺ τῶν συγ-
 γενῶν ἐξ ἀδελφῶν τε ἑθελφῶν εἰσε-
 νήνεγκται: ἀναγκαῖον εἶναι συνεί-
 δεσθαι, πάσαις ὁμοῦ τὰς ἐξ ἀδελφῶν
 εἰς συγγενείας διαδοχὰς εἶναι πα-
 ρόντων νόμους σαφεῖς καὶ συντόμους
 διακρίσει διατυπῶσαι, ὥστε τῶν
 προτέρων νόμων τὰ ἐν ὑπὲρ ταύτης
 τῆς αἰτίας τεθειμένων ἀργύνητων,
 τὸ λοιπὸν ταῦτα μόνον παραφυ-
 λάτ

MATRINI MON-

TANI IN EANDEM IVSTI-

NIANI NOVELLAM

COMMENTA

R II.

PLurimas & diuersas leges ueteribus
temporibus prolatas inuenientes.

QUOTIES iuris ciuillis iactatio-
nem, uariamq; uicissitudinem ani-
mo repeto, uidere mihi uideor quē-
dam Euripum reciprocis irrequie-
tisq; motibus huc & illuc fluctuan-
tem. Habuit enim ius Quiritum
sua aëtuarias uices, plurimamq;
mutationem. Quod uel ex senten-
tia Iuliani consultissimi ac sapien-
tissimi uiri conijcere licet: qui, ut re-
fert Iustinianus, ait: Nullam legem, neque Senatusconsultum
prolatum, uideri ad omnia fuisse sufficienter promulgatum, ut
ad naturæ uarietatem & eius machinationem sufficiat. Idq; non
iniuria. Nam ea est hominum ambitio & auaritia, ut frequenter
redeuntes mali mores efficiant, ut saepe edantur bonæ leges.
Quare ea, quæ ex uario multarum rerum euentu desiderari uis-
debantur, adijcere, & quæ emendanda esse admonuerat grauissi-
mus legum omnium censor & explorator usus, quiq; prior-
is magister esse dicitur, posterior dies, innouare coactus fuit
Imper. Iustinianus: ac pro uarietate incidentium rerum, & no-
uis & melioribus æquitatis rationibus emergentibus, multas
uetustissimi iuris ac mediæ iurisprudentiæ leges etiam abroga-
re: ut in hac Nouell. consti. ac in cæteris uidere licet. Cæterum
ne quid penitus antiquitatis ignoretur, & quod uel sublatum
est, uel innouatum, non sit incognitum: historiam emendati iu-
ris successionis intestatæ ab incunabilis legis XII. Tabula. à
materia, qua de hîc agitur, paucis repetere non erit alienum. Si-
quidem is qui principium nescit, rem ipsam non rectè percipit,
cuius potissima pars principium est, Caio & Pompon. testibus
loc

